

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, lemeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 10—
Fél évre 5—
Negyed évre 2-50
Egyen szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számoltatnak.

NYILTTART PÖLTŐSZA 50 HŰR.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyeljesítő:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az igazságnak győznie kell!

Élet-halál harc folyik a csatamezőkön. A gonosz szomszédok irigykedve nézték a központi hatalmak békés fejlődését és lábba taposva az igazságot, minden képzeletet felülmúló háboruba kergettek bennünket.

A háborunak már a közvetlen kiinduló pontja adta meg neki a legklasszikusabb jellemzését: orvul meggyilkolták trónörökösünket és nejét. Szónál hangosabban kiáltja ez az aljas büntény, hogy kinek oldalán van az igazság, az az örök igazság, melyet nem lehet az emberek tetszésétől vagy nem tetszésétől, az antánt nyakatekert okoskodásától, rabulisztikájától függővé tenni.

Az igazság minden időben a nagy tömeg önző és szeszélyes többségében rest hallgatókra talál, de azért nem rejthetjük véka alá a világosságot, hanem szólanunk kell és tettel is megvédeni az igazságot, ahol és amikor szükséges.

Az igazság olyan, mint a nap: fölkel az Isten és nem az emberek parancsára; s ahová sugari elhatnak, új élet kél nyomában, akár kedvelik, akár nem.

Mi is adna erőt, kftartást a jó ügy mellett folytatott küzdelmeinkben, ha nem annak a tudata, hogy fegyvereink az igazságot szolgálják és az igazságért harcolnunk kell mindaddig, míg nem azé lesz a diadal?

Ti pedig, kiknek adatott gondoskodni mások erkölcsi fellegásáról, terjesszék az igazság ígését, mert az igazság csak akkor

lesz nyertes, ha minden ember saját szemével lát és nem várja, hogy más rája szájába a szót.

Vagy azt hiszitek, hogy a háboru zajában ily léleksugallta beszédek nem találhatnak visszhangra? Valóban, nem ismeritek a lélek utjait, kik így gondolkodtok.

Minden szónak van társa és a gondolatnak, melyet kifejez, felfogása gondolkozással jár, mely nem állapodik meg ott, ahol határára a szó kijelöli, hanem tovább lüzódik; s éppen azért az okos kevés szóból is sokat ért.

Akár a világ nagy eseményeiről, akár a saját közállapotainkról beszélünk, mindig oly dolgokat feszegetünk, melyek azoknak kellő felfogását és méltánylását segítik elő. Pedig épp erre van most a legnagyobb szükségünk, hogy sorsdöntő helyzetünkben eligazodhassunk.

Hátunk mögött örömeinkben szegény, szenvedésekben gazdag mult, mellettünk a viharként tomboló jelen, előttünk a rejtélyes jövő, mint kemoly kérdőjel, mint letakart fátyol... Mit rejt ez a sűrű fátyol?

Csodálatos! Bármily tiszta és szelíd fényben mutassa is emlékeztetünk világa a multnak eseményeit, — ha a legszebb koszorút kötné is a boldogság mindama virágaiból, melyek valaha az élet legszebb időszakában virulnának és bármily borzalmasan sötét legyen is a jövőndő fátyola: azért mégis... ahelyett, hogy a tapasztalásnak és emlékezésnek mulattatva oktató leckéit hall-

gatnók, — ahelyett, hogy hátra tekintene szemünk: kíváncsian függesztjük azt arra a rejtélyes lepelre. Erről akarjuk leolvasni az isteni örök végzet titkait.

Ezért sok ember mindent a jövőtől vár és mégis a jelennél él úgy, mintha jövőndő sem volna. Ezeket fel kell világosítani, hogy úgy használják a jelent, hogy az előkészítője legyen a jövőndő béke áldásosságának.

Nem szabad féltlenül beletörődni az adott viszonyokba, hanem rendíthetetlenül bizva önmagunkban, munkásságunkban, bátran kell hirdetnünk uton-utfélén az igazságot, mely elvégre is, ha lassan bár, de biztosan utal fél magának.

Mert eljön, — biztosan eljön megint az az idő, amikor véres küzdelmek után diadalra jut a legyőzhetlen igazság és ismét zavartalanul fogjuk élvezhetni fáradságos munkánk gyümölcsseit.

Nemzetgazdaság és hazafiság.

Közel fél évszázadon át békeben élve, nem is gondoltunk arra, hogy háboru is lehessen. Pedig a világtörténelem tanujja, hogy nemzetek sorsa a legnagyobb hullámvetéseknek van kitéve.

A nemzetek életében a fényt az árny, a haladást a hanyatlás, a békét a háboru, a hatalmas erő kifejlesztés a kimerültség váltja fel. Minden kornak megvannak a maga mozgató eszméi. Ezek az eszmék, a bennök

városai, amelyeknek mindegyikében egy-egy »pálotója« volt és olyankor személyesen itélkezett népének peres ügyeiben. Hogy azonban a cernógó »Mátyás király« (bocsánat a nagy névnek profanizálásáért, de ő ezzel valóban az »igazságos« magyar királyt mimelte) a bekötött szemű »Justitia« istenasszonnyal nem valami jó lábon állott, azt bizonyítja a következő érdekes eset, amely jelenleg a mi katonai bíróságunkat foglalkoztatja.

Vagy 13 évek előtte történt, amikor a koronás »üzletember« még álmában sem sejtette, hogy az ő ítéleteit valamikor »svába« bíróság revidálhatja, hogy vojvoda Plamenac, Nikitának egyik belső embere, nyilvánvalóan egyedül magas pártfogójába bizva, perbe fogja rokonának, egy másik Plamenacnak, szőlejt Bárban. Ez égre földre esküszik, hogy a szőlőnek ő az egyedüli jogos birtokosa. A bírósági akták szerint az összes tanuk e mellett bizonyítanak. A mi »europée« igazságérzetünk ilyen esetben nemde elébe vágna magának a bírói ítéletnek s azt mondaná: a per el van döntve, a szőlő marad a nem vojvoda Plamenacé.

Azonban nem hiába vagyunk a Balkánon! A vojvoda Plamenac idejekorán értesült arról, hogy a bíróság a jelen esetben nem veheti tekintetbe magas összeköttetéseit, ezért az ítélethozatalt megelőzőn, a cernógó igazságnak óforrásához fordul.

Nikita kissallt sárban. Maga elé citáltatta a pereskedő atyfiakat s tanukat és kimondja a váratlanul hangzó királyi ítéletet: »A szőlő a vojvoda Plamenacé!«

A jelenlévők szájtátva ámulnak-bámulnak, botránkosznak, szörnytlődnek. De ime mit tesz

Ketten voltak . . .

Irtó: Fenyves Dániel.

Ketten voltak

Szőkehajú, pörgებაjszú,
Sudár, deli szép leventék
Büszkeséggel, reménységgel,
Féltő, óvó remegéssel,
Forrón szívből szeretve
Ráncos kézben melengelve,
Szőke fejük, selymes arcuk.
Úrsz őket az ősz, öreg édesanyjuk.

Ketten voltak

Mikor eljött fenyegető
A nagy világfelfordulás
Szájról-szájra szállt a szózat:
»El kell menni mindanyjunktak.«
És ők mentek fényes szemmel
Vig danával, rózsás kedvvel.
S erős, domború mellekre,
Ismos testre feszült rá a csukaszürke.

Együtt voltak

Nemzetiszin pántlikával
Hosszú vonat kocsjában.
Virágosan, dalos ajkkal,
Mentek neki büszke daccal
Bátran, tűszel zord északnak,
Dúló musska áradatnak.

Forró, ömlő könny az arcon . . .

Vasút mentén sírva áll egy öregasszony . . .

Ketten voltak

Ha szót a kúrt viadalra,
Haláltáncra, öldöklésre . . .

S ha felhangzott az »előre«,
Berohantak sol' sem félve
Ütkösetbe, vad csatába,
Gyilkos golyók záporába.
S ha vége volt a csatának,
Dicsőségről ment a levél egy anyának.

Ketten voltak

A kevés közt kik maradtak
Hosszú, nehéz harcok után.
De a zúgó hősz áradat,
Megtört a Kárpátok alatt,
S mikor megszólalt a »rajta«
Szétfutott a rablók hadja,
S hogy vége volt a csatának . . .

Az útszáli kereszt alján két sirt ástak . . .

Ranziano, 1916. V. 1.

Nikita pártatlan igazságszolgáltatása.

Irtó: Gasparich-György, tábori lelkész.

Nagyságos Szerkesztő Úr!

»Per tot diversos casus« végre megállapodtam a bári (Antivári) körparancsnokságnál — remélhetőleg hosszabb időre. Kérem újra a »Muraköz«. Mostani állásomban iparkodok majd időt keríteni arra is, hogy hébe-korba »Muraköz«-ünk számára egy-két sort írjak az itteni vad (balkáni) állapotokról.

Ime mindjárt egy diszpéldánya a nikitai pártatlan (!) igazságszolgáltatásnak.

Nikita, a cernógó (a mi öreg magyar nép-felkelőink már csak így hívják!) király időnkint ki-kiszállt szikla és kecske dus országának jelebb

rejő energia következtében, több-kevesebb erővel kovályognak az eszmei világban, összaszűkülnek, átalakulnak és hol kiegyenlítik egymást, hol pedig egyik a másikon diadalmaszkodva, mindenképpen a fajsúlyuk szerinti helyezkednek el és folytonos mozgásukban a rendszertelenséget rendszerre változtatják, — akárcsak az öreg földnek elemei, melyeket szintén a forgó mozgásból fejlődő erő tart együtt.

Am, ha az eszmék erejüket veszítik és helyettük mások nem támadnak a rendszer megbomlik és az eszmék, melyek az egymásra való hatásban öregbedtek, most — ellenhatás híján — szétesnek és ismét bekövetkezik a káosz, a rendszertelenség, az alétság, a semmi. Csak úgy, mint Buddha hitte szerint, a lélek kialakítását a »semmi« — a Nirvana követi.

Ezt a filozófiát azonban a béke évtize deiben a magyar közélet meghazudtolta. Nájunk a »semmit« követle a lélek kialakítása, a halált. Mert nem nevezhetjük »valaminek, mozgó eszmék híján, csupán ötlet-szerűen, opportunizmusból, igen gyakran hatalmi vágyból, vagy akár személyes indokból, de mindenestre rendszertelentül megalkotott intézményeket, valamint »élet«-nek se nevezhetjük a tirsadalomnak azt a mindenbe beletörődő apáthiátját, mellyel béke idején a magyar nemzet legfőbb érdekei fölött is napirendre tért.

Ugy látszik, a háboru felrázta a lelkeket. Nem sóhajtunk fel annyit, nem panaszkodunk fel annyira azokat a bajokat, mik alatt békében oly sokat szenvedtünk. A szó helyébe a tett lépett. Nem kelünk ki hazafias szólásokban a bajtökök ellen, mert hazafias szólásokkal most úgy sem segíthetünk a bajokon.

Sokkal hatásosabbnak tartjuk azt a hazafiságot, mely abban áll, hogy a hazáért egyetlen egy órát sem tölt az ember haszontalan szófecsérléssel, hanem ahelyett mint katona a harcban vagy itthon mint polgár annál buzgóbban iparkodik az ország hatalmát öregbíteni és pedig a polgár azzal, hogy

most Nikita, a kis ravasz! Kiegyenesedik itélő-székén, olympusi nyugalommal órája után nyul, megnézi és imigyen szól: »Nemes Crnagorok! A nem várt tartalmú ítéleten meg ne botránkozzék a ti alattvalói lelketek. Az ítélet igazságos, tanum az ég, amely is kedvemért, szavaim tanubizonyosságát ezennel csodát teend. Ime most 11 óra mulott 10 percel, 15 perc multán látni fogjátok, hogy a nap elsötétedik.«

A 15 perc túrelmetlen várakozás között telik el. A bemondott idő leteltével a nap tényleg befátyolozza kisdő arcát.

Van nagy rémüldözés, mély sóhajtás, néma szótlanúság, majd mikor a jámbor nép fölcsodul, földig hajlongva ezer és egy bocsánatot kér az égnekkel parolázó királytól, hogy őt igazságosságában meggyanusítani merészelt, majd magasztalásától áradozván, az ítéletben szent félelemmel megnyugodva vacnaiba távozik.

Azóta úgy látszik, a nem vojvoda Plamenacnak valamelyik ifjabb, érdekelt rokona megtanult írni-olvasni és ennek alapján naptárt betűzetni s kistűtötte, hogy a napfogyatkozásnak előretudása Nikitának nem monopoliumos kiváltsága, következőleg, hogy a kis hamis csalt.

A felvilágosított nem vojvoda Plamenac most a »vába« bírának közönséges földi igazságszolgáltatásában keresi igazát.

Ha az ítélethozatal még itt megérem, s ha a nagy hőségől (két hónapja nincs eső, 40° felüli meleg) fel nem odoodom, akkor majd annak idején megírom az ítélet eredményét.

Bar, 1916. július 5.

saját gazdaságán igyekszik feljebb vergődni. Azáltal pedig, hogy kiki a maga körében a jólét előmozdításán és a háboruval járó bajok enyhítésén munkálkodik, sokkal hasznosabb szolgálatoit tesz a hazának, mintha demosztionesszi ékesszólással panaszolná fel a mizériákat.

Hazánkra nézve a polgárember legjólékonnyabb hazafisága, ha erkölcsileg megengedett módon, amennyire teheli, gazdasága gyarapításán és a műveltségi kör szélesbítésén fáradozik. A háboru viszontagséges élétkésége mellett is van erre alkalom és ezt az alkalmat mindenkor kötelességünk megragadni, mert nem szabad engedni, hogy a háboru rést üssön nehezen szerzett kulturánkban. S mialatt hős vilézeink életük lathavetésével védik a hazát, mi itthonmaradtak kulturánk épségbentartásáért és gazdasági munkánkkal tanusítjuk hazafiságunkat. Ezzel a hazafisággal örizzük meg kulturális kincseinket, ezzel segíthetjük elő — a háboru dacára — nemzetgazdasági izmosodásunkat, amelyre soha nagyobb szükségünk nem volt, mint épp most, a háboru alatt, és a háboru közvetlenül követő béke első éveiben.

Mert ne tévesszük szem elől sohasem, hogy nemzeti és politikai önállóságunk teljességének csak akkor fogunk örveidhetni, ha hazánk nemzetgazdasága a virágzás magas fokára jut. Nemzeti létezése — megátaladása sikeres fegyveres kivédése után — csaknem kizárólag ettől függ.

Nyilvános köszönet.

A csáktornyai községi temetőben több, mint százan pihennek azok a hősök, kik édes hazánk védelmében szenvedett sebesülést vagy betegség folytán a csáktornyai cs. és kir. tartalékkórházban meghaltak.

A kórházparancsnokság gyűjtést indított, hogy a hősök sírja egyenként tartós keresszettel legyen megjelölve.

Most a »Hazi Fatermelő Részvénytársaság« erre a hazafias és nemes célra a szükséges faanyagot ingyen bocsájtotta a kórházparancsnokság rendelkezésére.

A cs. és kir. tartalékkórház parancsnoksága, midőn a nagy nyilvánosság előtt is őszinte köszönetet mond ezért a nemes cselekedetért, egyben jelzi, hogy a gyűjtés folytán begyűlt összeg a sírkeressztek elkészítésére és a sírok díszítésére fog fordíthatni.

A csáktornyai cs. és kir. tart. kórházparancsnoksága:

Dr. Heilig Ottó
kórházparancsnok.

2955/1917.

Csáktornya nagyközség előjáróságától.

Hirdetmény.

Csáktornya nagyközség előjárósága közhírre teszi, hogy a nagyközségnek 1917. évre egybeállított költségtelési előirányzata az 1886. évi XXII. t. c. 125-ik § a értelmében a községhez 1. szám alatti hivatalos helyiségében mai naptól 15 napi közszemlére helyezettelt oly célból, hogy azt a hivatalos órák alatt a nagyközségnek minden egyes adózója betekinthesse és arra vonatkozólag esetleg észrevételeket tehessen, vagy ellene felbőbzehessen.

Csáktornyan, 1916. július 24-én.

Az előjáróság.

K Ü L Ö N F É L É K .

Éjtel után.

Tizenkettő elműlt, késő éjjel van már...
Fülemle dallal van tele a határ.
Nyitott ablakomnál hallgatom dalnájuk
És elábrándosva így szólók hozzájuk:

»Daloljatok nekem madárkám vígan
Tudjátok, lelkeimnek ma nagy öröme van.
Ma tudtam meg azt, hogy kis angyalom szeret,
Tudtok-e ti ennél még nagyobb örömet? »

Estén- s éjjelenként hallgattam dalotok,
Míg lelkeim odajárt, kértem mit daloltok? »

És ő puha párnán csendesen álmodott,
Ti meg daloljatok égi szerenádok.

Zengjete tovább is bódító dallamot,
Tán ő is hallgatja mennyel dalotok.
Álmodjon csak szépen, ne gondoljon arra,
Hogy engem is hívna véres viadalra!

Álmodjon édesen... , hogy még jó sorom van,
Megtudja a valót? Szíve nagyot dobban.

Ti legyetek akkor helyettem vigaszt,
Küzdni hitt el engem a szenvedő Haza!

S majd, ha visszatérek, virágos tavasszal,
Éneketek legyen a menyegzői dal!

Pola, 1916. jul. 16.

Herboly Zoltán

hadapród.

— **Hősi halál.** Hantke Emil zalaegerszegi pénzügyigazgatósági titkár, akit Csáktornyan sokan ismertek, az olasz harctéren hősi halált halt. Halála általános részvétet kelt, annál inkább, mert önként teljesített katonai szolgálatoit mint főhadnagy.

— **Kitüntetés.** Lélekemelő katonai ünnepegy folyt le július 23-án a helybeli katonai tartalékkórház udvarán. A kihallgatás során Heilig dr. törzsorvos szép szavak kíséretében Madl János irodai segédhivatalnok őrmester mellére tűzte a vas vitézségi érdemkeresztet a hadi ékítménnyel. Madl János bécsi építész kiváló érdemeiért terjesztette fel a kórház parancsnoksága felsőbb helyre kitüntetésre.

— **Házasság.** Kelemen Ferenc tartalékhadnagy lapunk érdemes munkatársa, a szolnoki Mezőgazdasági Bank tisztafüredi kirendeltségének titkárja, aki harctéri szolgálatoit teljesít, t. hó 18-án örök hűséget esküdtött Török Margitnak Szolnokban.

— **Tanítói kinevezés.** A Julián-egyesület elnöksége Nógrádi Lajos okl. tanítót, aki a csáktornyai tanítóképző-intézetet ez évben végezte, a Szlavoniában lévő platičevói Julián-iskolához vezető tanítónak kinevezte.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter Prokoponné Kosátkó Anna csáktornyai áll. polg. iskolai tanítónőt jelenlegi minőségében a szenicei áll. polg. iskolához; Burgolits István csáktornyai áll. polg. iskolai tanítót pedig jelenlegi minőségében a miskolci II. sz. áll. polg. fuiskolához helyezte át.

— **Névmagyarosítás.** Magta István csáktornyai születésű gyékényesi lakos, m. kir. határrendőrségi hivatali segédtszót saját, valamint István és Margit nevű kiskorú gyermekei családi nevének »Marton« névre kért átváltoztatása az 1916. évi 101.146 számú belügyministeri rendelettel megengedett.

— **Nyilvános köszönet.** Festetics Jenő gróf Oméllósága a csáktornyai Vöröskereszt főkegyele javára 600, a Csáktornyai Ker. Jótékony Egyesületnek 100, a csáktornyai

önkéntes füzöldegylet javára 50 K-t volt szives adományozni, mely adományokért hála-köszönetet mond az egyesületek elnöksége.

— **A bevonuló diákok javító vizsgái.** A közoktatásügyi miniszter reudefletet bocsátott ki, amellyel megengedi, hogy az 1897. és korábbi években született és a májusi és júniusi pótszemléken alkalmasnak talált középiskolai tanulók, akik a jelenlegi tanév végén javítóvizsgára utasítottak, — ha a jövő tanév előtt behívják őket, — intézetükben még a bevonulás előtt javítóvizsgát tehetnek, ez a kedvezmény azokat illeti meg, akik a legfelsőbb osztály vizsgáján egy vagy két tárgyból buktak meg. (Bevonulás esetén ez a kedvezmény az alsóbb osztályosokat is megilleti) Ezek, ha a javítót lelettek, — az érettséget is nyomban letehetik. A szabadságon levő tanárokat ezeken a vizsgákon bármelyik otthon levő szaktanár is helyettesítheti.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgósínház mai előadásának műsora: Hadi híradó (Legújabb harctéri felvételek); Senki Mária és tizenkét apja (színmű 4 felv.); Házasodk a feleségem (vígj. 3 felv.).

— **Tanítóválasztás.** A ligetvári községi iskolánál, Matuka István tanító hős halálával megüresedett községi tanítói állásra, e hó 22-én Harmat Nándor ligetvári körjegyző, a közigazgatási bizottság kiküldöttjének, elnöklele alatt, egyhanguslag Farkas Józsa okl. tanítónő, pinkafői lakos, néhai Farkas Ferenc volt dunakömlödi községi jegyző is szintén elhalt neje áróját választották meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Horváth Rókus úr Muravridő a következő sorok kíséretében küldött 55 K-t a csáktornyai Vörös Kereszt főkegyelele javára: Tűzvész által okozott káromra jótékony adakozásul folyt be ezen összeg. Fogadják szegény sebesült hőseink oly jó szívvel e csekélységet, amely jó szívvel én azt a Hazáért szenvedőknek ezennel felajánlom. Horváth Rókus földm. — Pirovics Zoltán uradalmi ellenőr úr is 2 K-t adományozott a V. K. E. helybeli főkégyelele. Fogadják az egyesület elnökségének hála-köszönetét.

— **Haborus jótékonyág.** Az a páratlan felhevülés és neki buzdulás, mely a nemzet áldozatkészségét a legnagyobb mértékben felfohtantotta, a csáktornyai iskolák tanulóifjúságában s tantestületeiben hű kifejezést nyer. A kapott értesítők tesznek tanubizonyosságot arról a jótékonyágról, amelyet ez iskolák ez év folyamán gyakoroltak. Ez adatok szerint az ifjúság 96 kg. szederceserje levelet és 105 kg. csalánt szedett. Karácsonyi szereladományok címén a három iskola összesen 49706, a kárpáti falvak felépítésére pedig 96989 K-t küldtek be. A haboruban elesett özvegyei és árjai részére pedig 22593 K-t gyűjtöttek az elemi iskolában s a tanítóképző intézetben, a Szanatorium egyesület részére a polg. iskolában 4654 K-t, a tanítóképző-intézetben hadibélyegeket s a polgári iskolában s tanítóképző-intézetben 1473 könyvet a harctéren küzdő katonáink szórakoztatására. A lánypolgári iskola tanulói ez-nkívül a katonák részére 90 pár harisnyát kötöttek színielőadásukkal a csáktornyai temetőben nyugvó hőseink síremlékére 50450 K-t juttattak. Legnagyobb mérvű volt azonban az adakozás a hadikölcsonjgyűjtés tekintetében. Az elemi iskolában néhány 50 K gyűjtésén kívül a tanítótestület 6000 K-t jegyzett. A polgári iskolában

a tanulók 8650 s a tanárok 14900, összesen 23550 K-t jegyeztek. A tanítóképző-intézetben a növendékek 1311 s a tanártestület tagjai 16500, összesen 17811 K értékben vásároltak könyveket. A három iskola tehát a természetbeni értékeken kívül 49594-92 K-t jutattak a Haza oltárára!

— **A harangok átadása.** A templomi harangok átadása sorra került. Már minden irányban megjelennek a katonai parancsnokságok kiküldöttjei a plebánosoknál, hogy a rekvirált harangokat a kincstár részére átvegyék. A harangok értékét az eszközölt mázsalás alapján állapítják meg. A harangok árát a felvett jegyzőkönyv alapján a katonai parancsnokság építési osztályának a pénztára fizeti ki. A nyugták helyegmentesek. A harang levétele alkalmával esetleg okozott kárt a kincstár megtéríti.

— **Értesítő.** Vettük a csáktornyai álltanítóképző-intézet évi értesítőjét. Az értesítő szerint sok bajjal küzdött a tavalyi tanévben, mert a katonaság kórházi célra foglalta le ez évben a tanhelyiségeket is. Év folyamán javult a helyzet, míg április végére a katonaság az intézetből kiköltözött. Az intézet négy évfolyamába összesen 131 növendék iratkozott, kik közül kimaradt 6, katonai szolgálatot teljesített 34 s így az év végén lényeg 87 iskolalátogató növendéke maradt az intézetnek. Fájdalommal látjuk, hogy az intézet volt növendékei és alkalmazottjai közül az idén 8-an haltak hős halált, akiket az igazgatóság fájdalmas részvétellel elporentált. Ezek közül újból 26 növendék vált be a legutóbbi népkölcsele szemlén. Így tehát 60 katonanövendéke a képzőnek, kik közül az év végén rendezett előkészítő tanfolyamon 28-an tett képesítő vizsgálatot. A képző-intézetben ez évben ezeken kívül a rendes növendékek közül 3-an hadioklevelet kaptak s 6-an rendes képesítő vizsgálatot tettek. A tanártestület az óraadókkal együtt 14 tagból áll. Az intézet igazgatója Zrínyi Károly.

— **A jövő tanév érdekében.** A miniszterium segíteni akar a bajon, mely a tavalyi évben oly viasz helyzetet teremtett, hogy sok iskolában szünetelt a tanítás. Hogy ez a jövő tanévben kikerültessek, a miniszter utastotta a tanfelügyelőket, hogy kimutatást készítsenek arról, hogy mely iskolákban szünetelt a tavalyi tanévben a tanítás s hogy mily módon volna a tanítás a következő tanévben biztosítható. Ez az intézkedés elsősorban a felekezeti iskolák bajain óhajt segíteni.

— **Oroszok szökése.** Zobai Mihály muraszentmártoni lakos e hó 20-án eleven muszkálk fogott. Kiltűnt, hogy az elfogott muszkának Vojcsuk Ferenc a neve s hogy a stajeroszói Skt Nikolaus község fogolytáborából szökött meg. Ketten voltak, azzal az elhatározással szöktek meg, hogy a Murán átkelve keréket oldanak Oroszország felé. Muranyirádnál akadtak a Murára, de míg Vojcsuk, úgy látszik, tartott a Mura hídeg hajjaitól, társa Kozlov beleugrott a vízbe. Hogy mi történt vele, nem tudni, de a parton maradt Vojcsuk céltalan bolyongása közben hurokra került. Ez 19-én történt. 20-án, amikor Vojcsukot a muraszerdahelyi csendőrsnek átadták, ugyanakkor a Mura vizéből egy orosz hullát fogtak ki. Eleinte azt gondolták, hogy Kozlov teteme, aki uszák közben vízbe fulladt. De utóbb kűnt, hogy nem Kozlov hullája, mert Kovácsics Ferenc

tb. főorvos megállapította, hogy a hulla vagy két héttel ezelőtt kerülhetett a Mura vizébe. Az ismeretlen hullát elemelték, Vojcsukot biztos helyre kísérték, a szökevény Kozlovot pedig keresik a Mura partján s a Murán tul.

— **Maximált árak.** Zalavármegye területén a kukor és kőolaj árát gkonként a következőkben maximálták: nagy süveg 126 K (I), 124 (II és Melis); kis süveg 126 (5 ös), 128 (3 as); kockacukor 132 (50 kgos ládában), 128 (5 kgos dobozban), 130 (100 kg); porcukor 132 (50 kg), 128 (5 kg), 128 (100 kg); szemcsés cukor 128; daracukor 128 (100 kg), 132 (50 kg); pilécukor 128 (C jelzésű), 128 (finom j); segmente cukor 128; kristálycukor 126; husevéli cukor 128 (I), 134 (kocka 50 kg), 132 (kocka 5 kg); nyerscukor 122 K 100 kgos zsákban. — Kőolaj (erős fényű I) kgja 52 f, kőolaj (közönséges II) 50 fillér. A legmagasabb árak túllépése két hónapig terjedhet elzárással és 600 K ig terjedhet pénzbüntetéssel büntetendő kibágást képez.

— **Kéményseprők kerestetnek Szerbiába.** A kereskedelmi miniszter a M. orsz. Kéményseprők Orsz. Egyesülete útján felhívást intéz az ország kéményseprőjéhez, hogy jelentkezzen Szerbiába, amelynek nagyobb városaiban összesen 18 kéményseprőmesterre lenne szükség. Csak nem katonaköteles kéményseprőmesterek pályázhatnak.

— **Gabona és lisztrekvirálás.** Mint a Zala írja, Zalavármegye alispáni hivatalához s a városi polgármesterekhez leirat érkezett, mely közli, hogy a legközelebbi jövőben Pozsonyból katonai kirendeltségek érkeznek, melyek a vármegye területén rekvirálni fogják a katonaság részére a mult évről maradt fölösleget. A kirendeltségek nemcsak a malmokban, kereskedésekben és uradalmakban, hanem megánházaknál is kutatást tarthatnak és rekvirálhatnak. A kiküldöttek a polgári hatóságok kalauzolásával járják be a községeket.

— **A nyári időszámítás meghosszabbítása.** A nyár közepén vagyunk ugyan még csak, de máris fölmerült az kérdés, hogy mi történik a nyári időszámítással, ha megjön az ősz. Berlinben — mint ottani tudósítónk táviratozza — a miniszterek felszólították a hivatalfőnököket, hogy a nyári időszámítás körül szerzett tapasztalataikról legyenek sürgős jelentést, mert minden valószínűség szerint a nyári időszámítást a haboru egész tartamára meghosszabbítják. Magyarország az ideig még nem történt intézkedés, lehetséges azonban, hogy nálunk is a németekéhez hasonlóan fognak intézkedni.

— **A postai tarifa drágulása.** Németországban a postaigazgatás nagyobb költségét úgy ellensúlyozták, hogy elhatározták, augusztus hónap elsejétől kezdve felemelik a postai díjakat. Magyarország és a Német birodalom között tudvalevőleg már hosszú ideje postai tekintetben egyezmény volt, amely június harmincadikán lejárt, s ideiglenesen szeptember végéig meghosszabbították. Ugyanis ez alatt az idő alatt dolgozzák ki nálunk a postai tarifára vonatkozó újabb viteldíjfokozatokat. Ez az új és drágább postai portódij nálunk előreláthatóan október elsején lép életbe. A posta bizonyos arányban intenzi a portó emelését, úgy hogy a gazdasági forgalom tekintetében ez a drágítás, amit a lebonnyolítás munkatöbblete okozott, egyáltalán nem sérti a különböző érdekeket.

Sve poljike, kaj se tiče zadržaja novinara, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučilivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Pređatna cijna je:
Na čelo leto K 10—
Na pol leta 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.
Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Suradnik:
SRÁY FERENCZ.

Ruska vojska nikaj nemre dostignuti.

Pri Lucku i pri Skrobovu su rusi nadvladani. - Veliki zgubiček englezov pri Lommenau. - Velike bitke s rusom pri Stochodu. - Taljani proti grčkemu kralju. - Ruske čete vu Saloniki. - Do zadnjega človeka, do zadnjega granata. - Za badav se mučiju talijani. - Odlučna šturma. Petsto rusov proti dvajstipet magjarov.

Kak stojimo na bojnem polju?

(M. J.) Silna ruska vojska, koja je mislila, da bude svojim novim izmuštrani vojnik, pak s više jezer štukov nadvladata nas, morala je postati. Tomu je zrok, da je vu svojoj navali takvoga zgubička imala, da nemre nikaj, dok svoju vojsku opet ne nadomesti i vu red postavi, a k tomu pak više vremena treba. Je li bude se onda opet poduval na nas drti, to je jošće pitanje.

Vežda samo vu nešterimi mjesti i s malom jakostjom proba, je li bi gdje našu frontu nazat porinuti mogel. Gde proba, tam ga mi porinemo nazaj, a ne on nas.

Pri Lucku su bile vu prošlim tjednu vekše bitke proti vojski generala Linsingena, vu kojem naši i nemški šeregi vojuju, ali rusi nikakov uspeh nisu mogli dostignuti.

Nadalje rusi su proti vojski bavarskoga hercega Leopolda probali navalu, ali i tu, pri Skrobova zvanom mestu su rusi boja izgubili, pak su morali nemcom prekdati ona potvrđena mesta, koja su 3-ga júliusa od nemcov odzeli.

Vu Bukovini su rusi takaj navalu počeli proti našoj vojski pri Moldvi, ali niti ovdje nisu mogli našu vojsku prevladati.

Skoro dva mesecov je tomu, da je ruski car svoju veliku, na novo vuredjenu vojsku proti nemcu i proti nam poslat, da si nazaj zeme one zemlje, koje smo mi od njega lani odzeli, ali nikaj nemre proti našoj i nemškoj vojski. Pak ako dva mesecov dugo nikaj neje mogel napraviti, vežda vre niti nebudu. To se razme, da su rusovi saveznici srditi zbog toga.

Na francuzkim frontu su jako velike bitke bile vu prošlim tjednu s englezom. Englezi su do vežda malo vojnikov mogli poslati na pomoć francuzu. Tak dugo su se spravljali, dok su ipak dost veliku vojsku si skup spraviti mogli, s kojom su pri Somme i Ankre potoku navalili na nemce. Jeden tjeden dugo su trajale ovdje bitke, ali englezi su i za jeden tjeden tam stali, gdje su počeli navalu svoju. Naprej nikaj nisu mogli.

Vu ovim jednim mestu su englezi ne-

izmerno vnozinu vojnikov izgubili. Naproti tomu, nemci su maloga zgubička imeli. Nemci su i ovdje pokazali, da su pri pameti. A to je njihova sigurna jakost.

Ako si premislimo, da su englezi pri Somme i Ankre zvanimi vodami sedempet više vojnikov imeli, kak nemci, pak ipak nikaj nisu mogli dostići, niti pak nemce nadvladati, onda na to dojdemo, da veliki broj neprijateljah nikaj neračuna vu taboru, nego računa jedino izvučenost oficirov, pamet i vitežtvo svakoga jedinoga vojnika. Vu ovih bitkah mišlili su englezki vojnici, da su boja dobili i s veseljem bežali naprej, da nemške jarke osvojiu ali vu jarku skruti nemški vojnici su svojim masinastimi puškama tak rekuć, pokosili one engleze, koji su se naprej žurili.

Dva, tri spametni nemški vojnici su svojim masinastimi puškama na jezere postrelali izmed neprijateljov, koji su kapali kak vrabci.

Englezi se vre premišljavaju, kaj bu zloga? Samo vu tem, jeden tjeden trajućem boju su englezi blizo 200 jezer vojnikov izgubili. Vu njihovim glavnim varašu vre od toga govoriu, ako bude to i dalje tak islo, onda bude friško kraj taboru, ar englez neće svoje ljudi alduvati. Veliju, ako bude zgubiček do 500 jezer došel, onda bude špekulant englez halt rekel, pak bude se pomirili.

Nemški cesar je pohodil svoje pri Somme vodi vojujuće vojnike, zahvalil njim njihovo vitezko ponašanje i med njimi odlikovanje rezdelil.

Vu zadnjih dněvih prošloga tjedna su se opet velike bitke počele na ruskim frontu pri Stochodnu. Ruske novine pišeju, da budu ruai na friškoma opet velike navale počeli. Svi ruski ministri budu pozvani na front k njihovomu caru, da se dospomenaju, je li bi generala Brusilova, ruskih šeregov nadzapovėdNIKOVOGA plana prijeli. Brusilov hoće sve ruske šerege na iztočni kraj dopelati, pak s velikom silom ovdje predrėti nemški front. Car se nepodufa dopustiti svojemu generalu to. Zbog toga hoće, da bi čela vlada odgovornost na se zela. Pri Stochodu su neizmerno velike bitke med nemcom i ru-

som. Nemci se s bajoneti s bliza vojuju i niti jednomu rusu nedaju pardona.

Kak nam je poznato, Grčka neće s taljanom, francuzom, pak englezom držati, nego vu srcu je s nami. Zbog toga su na njega ovi srditi i gdje moreju, kvara mu napraviju. Pred dvemi tjedni su onu šumu na više mēstih vužgali, gdje grčkoga kralja lētni kaštelj stoji. Kralj i kraljica komaj su se mogli osloboditi od smrti, ar je ogenj vu Tatota zvanom mestu i kraljevsku lētnu palaču vužgal. Zbog velike suše nisu mogli ogoja vtišiti, koj je i Chelidomon zvanu šumu vužgal. Ova šuma je poljeg glavnog grada, Athena. Ako nebudu mogli pogasiti ovu šumu, bude i glavni varaš vu plamnu. Više stotin ljudih je vre pri tem ognju oranjenih i mrtvih.

Vu Taljanskoj nega nikaj novoga. Naši se držiju i nedaju taljanu nazaj one zemlje, koje su od njih odzeli.

Pri Verdūnu su nemci i vu prošlim tjednu po malen, ali sigurno napredovali. Pod ovoga festunga se približuje. Nemški vojnici su samo jeden i pol kilometrov daleko od festunga Verdūna.

Alma Inkerman.

Jedne novine priobćuju ovu uspomenu iz krimskog rata, koja glasi kakti kakova nevierojatna pripoviedka, koju je netko iz dugog časa izmislił. A ipak nije tako, već je dogodjaj podpuno istinit, kojega oćevidci, dakako nekoji, još i danas živu.

Poznato je, da su se godine 1855 francuzi i englezi zaratili proti ruskoj te se taj rat zove krimski rat. Mnogi se ga još sigurno siećaju, a ima ih još i živih, koji su već onda bili soldati, te su u valahiji ćuvali od strane austrije granicu, medju njima i moj stric Kollay Gregor, koj je onde bil sa granićari njihov vojni kapelan, a poslie je u Koltoribi kakti plebanuš umro.

Anda u tom ratu je jedan englezki soldat pred Sebastopolom osobito u oći padal tim, da je svakim danom sve debliji postajal, dok su njegovi pajdaši bivali sve mršaviji od napora taborskog življenja. Rieći

velikog engleza Johna Falstaffa, da bieda i nevolja naručavaju čovjeka kakti kakovog mehura, bile su pri njem prava i živa istina. Ali drugčije je taj čovjek bil vrlo skroman, revan, zvršen i hrabar soldat. Svoju hrabrost je osobito pokazal kod Inkermana, gde je navalil na cielu hrpu neprijatelja, koji su jednoga njegovoga pajdaša zarobili i vodili. On je silnom navalom golim mačem nje raztiral i pajdaša si izbilja oslobodil. Zaradi toga junačkoga čina odredil je general da mora avanzirati, ali kak je bil skroman, odbil je to promaknuće te nije hotel na više avanzirati. Svi su se tomu začudili, jer ipak svaki čovjek se trsi napred i svaki želi čim veću čast postići.

Ali tim je bilo veće sveobće začudjenje, kad je toga junačkoga soldata malo za tim nestalo. Jedni su držali, da je dezertiral, a drugim se njegovo junačstvo nikak nije hotelo sa dezertiranjem slagati, samo im je bila nerazriešiva zagonetka, kam je taj čovjek baš sad, kad bi se mogel proslaviti, zginul? — Medjutim dok su si njegovi kameradi za njim glavu razbijali, eto ti ga za četrinajst dni natrag, eto ga opet:

Došel je natrag, ves bled i mršav, prava tenja svojega prijašnjega izgleda. Iztragom je izišlo na videlo, da je taj soldat cielo to vrijeme, odkad ga tu nije bilo te su svi mislili, da je dezertiral, sprovel to vrijeme u niekoj tartarskoj kolibi i da je u to vrijeme rodil — sina.

Nitko najme nije znal za tajnu toga soldata, da je bil ženskoga spola, to je jedini on njegov pajdaš znal, kojega je onda, kak sam prije rekel, iz ciele hrpe neprijateljah oslobodil od zarobljenja, a ove u biegnatieral, jer mu je već dvie godine dugo bil zakonitom ženom, a ona samo da more iti svojem mužom se je prijavila u vojsku kakti dobrovoljac.

Poslie toga su u velikoj svečanosti donesli njezinoga maloga sinčića u bojni sator, te ga je njihov bojni svećenik kristol na ime Alma Inkerman, na uspomenu na dvie bitke, na kod Alme i kod Inkermana, u kojima se je njegova mati junački borila i kojim bitkam je i on sam skupa s njom, najme još u utrobi, nehotice prisustvoval.

II. Čašica rakije (žganice).

Ja sam prije nekoliko godinah putoval pieške po doljnoj Stajerskoj. Jednoč sam baš pošteno zatrudnil, pak sam se sel na jedna mimo prolazeća teretna kola, na kojih se je vozila roba i osobe skupa pomješano. Medjutim ta vožnja nije bila baš najugodnija. Jedan konj, koj je korakom išel, vlekel je za sobom natovarena kola a put nejednaki grudjasti, miesto za sedeti bila je vuzka deska, iz koje bi se pod droncanjem kolah svaki čas dalo dole na cestu frknuti. Anda se odlučim iz kolah zjiti te kraj kočijaša pieške polag konja putovati.

Kočijaš je bil još mlad čovjek, njegova lica su se rumenila od samoga zdravilja i veselja, njegova oka su se svetila od zadovoljstva i dobre saviesti. Po svih postajah zbavljal je komissije i opet nove prijemal, a od nikoga nisam nikada čul, da koju nebi obavil ili primljene novce u to ime pronevieril. Ako je imal kaj iz vekše banknote van dati, to se je od njega prijelo, da se nije niti brojilo. Žene su ga izpitivale za zdravilje njegovih domaćih, a muži su mu

naručivali komissije iz varaša. Jednom riečju svi su bili snjim prijazni. Dok sam ovak fertal ure kraj njega išel, sretne nas nieki čovjek, koj je pognoto hodil, siromaški oblečen bil, njegvi siedi lasi su mu kuštravi preko cela u lice viseli. Isti pozdravi mojega kočijaša pijanim hrapavim glasom, a ov mu odzdravi tako liepo prijazno i uljudno, da sam se začudil, pak sam ga zapital, kad se je pijani udaljil:

»Jeli je to vaš prijatelj ili poznanac?«

»Ovaj čovjek?« — odgovori on — »To je moj učitelj i dobročinitelj.«

Ja kočijaša pogledam začudjeno od glave do peti.

»Zar se tomu čudite?« — veli smijuć se kućiš — »pak ipak je tako, dakako taj nesretnik nezna o tom nikaj. Moram vam reći da Ivan Marx (tako se zove) je moj suučenic, mi smo skupa u školu hodili, a naši roditelji su stanovali jedan kraj drugoga, a mi smo našu presvetu prvu pričest zajedno svētkovali, iste godine. Ali Marx je već onda bil jedno malo prevzetan, a čim je stariji postajal tim se je više privučal na komod življenje. Iz početka sam se malo snjim sastajal, ali se je slućilo, da smo obojica pri jednom istem gospodaru kakti težaki na dielo došli. Prvog dana na dielo iduć je Marx znal uzput sa svimi težaki pred krčmom stati i čašcu rakije piti, tobož za ojačati praznoga želudca. Ja sam ostal vani pred vrati stojeć, neznajući kaj sam čineći, ali su me svi skupa u nutra potegnuli govoreć:

»Ah, taj se boji da nebi siromak postal, ako jednu čašicu izpije. Ako jednoga groša prišpara« — rekel je Marks — »mislil, da bude milijunaš postal.« — Ostali su se smejal, mene je bilo sram te sam stupil u krčmu. Ali kad sam došel van na polje na dielo, uviek su mi Marksove rieči u vuhih zvenele: »Ako jednoga groša prišpara...« — Taj groš kojega je čašica žganice koštala, nije bil veliki novac, ali svakog jutra jednog groša prišparati, ipak iznaša u jednoj godini trideset i šest krunah. Ja sam na to pričel računati, kaj bi se stimi novci dalo u jednoj godini učiniti, — ako nikaj više, tak bi se tim dala ciela zimska oprava od glave do petah izplatiti. Ako ne oprava, mislil sam si, to bi se za to novce mogla drva za zimu kupiti i u sobi si lietnu toplinu načiniti, kad bi vani najbolje sever sniegom fućkal.

Ti mi novci bi si čovjek mogel kozu kupiti, cije mleiko je hranivo i zdravo. Nadalje mogel bi školarinu i knjige za diecu kupiti, da se liepo nauče čitati i pisati. Zatiim sam tu cielu stvar promišljal sdruge strane, te sam si sam sebi rekel: »Trideset i šest krunah plaća moj sused zakupninu za zemlju, koju obdelava i koja onda cielu obitelj hrani. Ove 36 krune baš iznašaju odplatu za onu svotu, koju sam ja moral posuditi, za da sam od našega pošlara mogel toga konja i kola kupiti. Namiesto toga groša danomice u jutro, na škodu vlastitog zdravilja u krčmi ostaviti, bi si mogel kućno gospodarstvo urediti, familiju zdržavati i koj groš za stare dane na stran metnuti. Ovak sam računal, i ove misli su bile za moju budućnost odlučujuće, jer sam došel do zaključka, da je izbilja pojedini grošić zapiti na rakiji mali novac, ali samo jedan dan, a kroz više danah već nije mali novac, a kroz godine dapače, da je dnevno potrošeni groš veliki novac. Ja sam anda

taj sram, radi kojega sam u krčmu hodil, preobladal; ja sam na mojoj plaći ono prišparal, kaj bi inače na žganici zapil, te sam na skoro mogel sa foringašom, čiji sam eto nasliednik, trgovinu za konja i kola sklopiti. Od tog vriemena sam uviek pri izdavanju novac strogo računat te mi niti najmanji fi'er nije bil mali i nespatni novac, dočim pri Marksu groš nije imal nikakove vriednosti.

Gledajte molim vas, kam smo obojica dotierali. Dronjki na siromaku Marksu, njegova rana starost, prezirauje po svih pošlenih; a moj imetak u liepih prilikah moje zdravilje i moj dobar glas. Njegova nesreća je čašica žganice, koju on pije odmah u jutro čim se stane, a moje veselje je groš, kojega svakog dana u jutro prišparam.

Em. Kollay.

Odredba od svakojačkoga žitka.

Dvě leti traja već strahoviten boj i ravno za to, pokehdob tabora imamo, presiljeni je korman s odredbom oseguriti letinu. Jerbo ako to nebi napravil, nebi mogli naše vitže na bojnomo polju hraniti, nebi jim mogli kruha davati. Istina, da poljodelavcu neje to nikakvo veselje, ali neje niti kormanu. Vu bojnim vremenu neje smeti na to gledati, kak bi komu bolje žišlo, neg gledati moramo na to, kak je bolje za orsag, za domovinu. Za orsag pak je tak bolje koristno, kak je sad korman odredil. Korman je svrho letošnjega ploda odredbu dal vun i ova odredba samo onda bude svoj cilj postigla, ako svaki poljodelavec bude znal, kaj je vu odredbi.

Tak moramo sad misliti, da mi svi istina, da bez puške branimo orsaga svojim žitkom i svakojačkim blagum i kak na bojnomo polju nebi nikakvoga reda bilo, ako bi samo svaki po svoji pameti delal, ravno takva zmesarija bi bila i doma med nami, ako mi nebi posluhnuli naše vodje, kak vojniki posluhneju svoje vodje na bojnomo polju. Još neje niti jednomu vojniku na pamet došlo, da nebude zapoved posluhnul, tak niti nam nesme.

Poleg ove odredbe pšenica, hrž, ječmen, zob i prosa zarešterano je po čelim orsagu, tojest nišči nesme s letošnjim plodom tak delati, kak bi sam štel, neg onak, kak vu odredbi stoji.

Vu odredbi najpredi to stoji, da svaki gospodar slobodno si tuliko žitka zastavi s kuliko bude nual za hižne gospodarske posle do 1917 ga leta augustiša 15-ga. Kuliko je smeti zastaviti, to takajše vu odredbi stoji.

Za hižne posle na svako glavu i na svaki mesec slobodno zastavimo od žita, pšenice i ječmena 18 kilogrammov. Tojest tulikopot 18 kilogrammov, kuliko nas skup je pre hiži. Naprimer ako smo pet pri hiži, onda petput osemnajst kilogrammov nas ide na mesec, tojest devetdeset kil. Na leto pak dvanajstput devetdeset, iiti deset metercentov i 80 kilogrammov. Kuliko prose slobodno zastavimo, to nam občinsko poglavarstvo povē.

Za gospodarstvene posle pak takodjer tuliko slobodno zastavimo, kuliko nual budemo za seme i za marhu. Kuliko bude svaki nual za seme i za marhu, to si svaki lehko zračuna. Koj naprimer dva konje ili dvě krave ima, on nemore tuliko zastaviti,

kak on koj četiri konje ili četiri krave ima. Koj je po navadi dve—tri svinje krmil, on nesme vezda dvaput tuliko. Živini samo ječmena, zob i kuruzu smeti dati, pšenicu i zito pak pod veliko kaštigo zabrajeno je davati.

Kaj nucamo i kaj nam je potrebno to sad ne zlamenuje, da svaki sad slobodno tuliko troši, kuliko hoće, neg spametno i sparavno. Svako najmenje zrno koje pod kvar doide, na veliki kvar je orsagu. Da sparati moramo zrnjom niti nećemo opominati nikoga, jerbo neverujemo, da bi se takov gaženjak našel, pred kojim bi prveši bil njegov terbuha, kak pak domovina. Svaki ka falacek kruha vu vusta dene, naj se zmisliti, ali imaju oni dosta kruha, koji nas i naše polje skrivjom braniju. Ali ne samo pšenicom je tak, nego svakim blagum. Naprimer ako pre svakim gazdi samo za jedno šaku više zobi se ponuca, kak je potrebno, kuliko metercentov menje dobiju busarski i kanonerski konji, koje pak izbilja dobro treba hraniti, ako hoćemo, da sve taborske muke i trude zderžati budo.

Kaj nam preostane od naše potreboće, to pravo imamo prodati, ali samo onomu, koj svedočanstvu ima, tojest takvo pismo skojim pravo ima za svoju potreboću zrnje kupiti, ili pak prodamo »Haditermény Részvénytársaság« zvanom družtvi, koje se stēm bavi, da soldačija i oni koji nēmaju polje, kruha imaju. Komu je smeti prodati, to svaki sam more znati, jerbo kupec pismo mora pokazati. Takvo pismo ili od občinskoga poglavarstva ili pak od velikoga sudca pečata mora imati. Ako stakvim pismom dojde nešci, onda mi slobodno prodamo do oktobra 15-ga tuliko zrnja, kuliko na pismi stoji. Ako je vu svedočanstvi to zapisano, da Tóth János slobodno kupi dva metercent pšenice, onda mi moremo Tóth Jánosu prodati dva metercent pšenice, ali Matjašec Imre nemoremo na ovu pismu jeden metercent dati, jerbo samo onomu je slobodno prodati i tuliko, na koga pismu stoji i kuliko metercentov je vu pismu zapisano. Ovu pismo dobro je treba sraniti, jerbo ako nas nešci pital bude, kam smo zrnje spravili s ovim pismom moremo posvedočiti, da smo ne zagrešili proti zakonu.

Kak sem već pisal, samo do oktobra 15 ga je smeti prodati privatnomu človeku, od potlam pak samo »Haditermény Részvénytársaság« zvanom družtvi. Družtvo odmah sgotovami penezi plati i od toga, kuliko smo prodali, takodjer pismo dobimo, koje sraniti i začuvati moramo.

Skim predi prodamo, stēm je to holje, jerbo potlam zrnje falešo cēnu bude imalo. To pak si naj nišci ne misli, da bi za tajiti ili skriliti mogel, jerbo to neje smeti i od takvoga čisto zabada od pelaju zrnje. Po petnajstim oktobru svaki očivestno mora prejaviti kuliko mu je šteroga zrnja zrasto. Koj pak kakvo ciganiju bude napravil, jako strogo ga budo kaštigali, zrnje pak mu zemeju. Koji su lani tak mislili, da mogući budo vkaniti, jako su sami sebe vkanili.

Pripeti se i takva nesreća, da niti poljodelavcu ne zraste dosta pšenice, takov takodjer dobi svedočanstvu i vu svoji občini slobodno kupi pšenicu, drugdi i od drugoga nesme. Ako pak ne zraste dosta žita, ječmena ili zobi, onda od varmegjins-koga sudca dobi svedočanstvu, da slobodno kupi žito, ječmena ili zob do oktobra 15 ga tam, gde hoće.

Seme i varmegjinsko gospodarско družtvo budo moglo prebavit.

Za domaću potreboćega žitka gospodar slobodno da semleti. Niti jeden melin nesme onomu mleti, koj od občinskoga poglavarstva nedonese svedočanstvu. Občinsko poglavarstvu preračuna, kuliko ima pravo svaki gospodar mleti i ali je ne što više zrnja za ostavil, kak ga ide. Od toga dobi jedno balētu, koju pri melinu mora ostaviti.

Svaki melin samo za mericu slobodno mele, dakle za peneze nesme. Kakva bude merica, to varmegjija odredi, ali od deset procentov na nikakvi nač'n vekeša nesme biti. Kaj mlinar zasluži, onu nesme semleti, neg mora »Haditermény Részvénytársaság« prodati.

Barem mi tak mislimo, da nišci se nebude podural nikakve ciganije delati, itak za to spisemo, kakva kaštiga čeka onoga, koj zakona nebude posluhno.

Najpredi šest mesecov rešta i dvě jezero korun štrofa dobi, koj proti zakonu bude delal i ako je kakvoga hasna imel pretim, još dvaput tak velikoga štrofa dobi. Naprimer ako nešci skrivize za vekešu cēnu proda žitka, kak je službeno određeno i jezero korun hasna je imel pretim, ond s vūn šest mesecov i dvě jezero korun, još dvě jezero korun mu pretisneju na hrbat. Nadalje pak je zrečeno, da takvo zrnje mora se zabada od gospodara zeti. Zrnje prodaju i peneze pležerci dobiju. Jedno peto stran on dobi, koj takvoga gospodara zatuži. Dakle koj zagreši, on samo kaštigu i vu penezi štrofa dobi, za zrnje pak nikaj.

Tak mora to biti vu ovim kervavim vremenu i svakoga nepošteniaka, koj po pravim putu ne hodi, ošto treba kaštigati, kad proti svoji domovini, proti svojemu orsagu kvara děla.

To svaki more prerazmeti i svaki more to obderžati i samo oni se budo po glavi čohali, kojim po pameti bude hodilo, kak bi mogli ovu naredbu s nekakvom huncu-tarijom vkaniti. Ako se najdeju takvi, sami sebe tak vudriju po gležnju, da do smrti budo šeplesali. Mi dobro duševno opominamu svakoga, naj nikaj ne děla proti zakonu. Koj nas nebude posluhno, onoga još i vnukom bude špet, kad budo čuli, da jim je dedek vu velikim svētnim boju za nekoju korunu orsaga vkaniti štel. Za par koru na kojih itak nigdar božji blagoslov nebude.

Korman je već odredil, vu kakvo cēnu bude smeti prodati zob, ječmena žito i pšenicu, to smo takodjer denes vu jednim drugim članku spisali.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— **Maximalna cēna žitka.** Vu službenim listu stoji kakva cēna bude pšenice, žita, ječmena, zobi i prose. Poleg ove naredbe pšenice naj vekeša cēna bude od juliuša 16 ga, do decembra 15 ga, 41 K 50 fill. Po decembro 15 im 37 K 50 fill. Žito od juliuša 16 ga, do decembra 15 ga 34 K. Po decembro 15-ga 31 K. Ječmen od 16 ga juliuša, do decembra 15 ga 33 K. Po decembro 15 ga 30 K. Pšenica hektoliter barem 76 kg. žito pak barem 71 kg. mora vagati. Prosa metercent 40 K. košta. Koj vekešo cēnu bude zahtēval, on proti zakonu zagreši i šest mesecov rešta i dvě jezero korun štrofa dobi.

Nēje treba občinsku svedočanstvu. Honvédski ministerium zapoved je poslal svim regimentom, da nesmeju više od onih, koji na poljsko delo dimo hoćeju iti, občinsku svedočanstvu potrebuвати. Dobra naredba je to, jerbo vnogo menje pisarije, obhoda i štroška bude. Poleg toga pak puno fletneše moreju »szabadsága« dobiti oni, koji to prosili budo i koji toga potrebni budo.

— **Nebude dražeša sol.** Čuli smo glase, da se najdeju takvi štacunari, koji za sol vekešo cēnu potrebujeju, kak je do vezda bila. To nesmeju delati. Ministerium svako leto juliuša 1-ga napravi službeno cēnu, tak je i letos. Poleg ove cēne sol niti letos nesme od trideset fillerov dražeša biti.

— **Taborska pošta.** Doklam drugač nebudo odredili, te čas sledeće taborske pošte nebudo privatne pakete vozile: 6, 10, 14, 20, 28 37 41. 43, 76, 78, 81, 85, 91, 103, 109, 119, 133, 146, 148, 210, 228, 230, 301, 301/II, 301/III, 303, 305, 306, 309, 310, 311, 312, 314, 320, 321, 322, 325, 325, 327, 328, 329, 330, 331, 609 i 614.

— **Novi papirnati penezi.** Juliuša 24 ga deset korun novi papirnati penezi su došli vu promet. Na novaj deset korun papirnati penezi je 1915 januar 2. datum. One stare deset korun papirnatne peneze, na kojih je 1914 januar 2. datum pomalem vūn budo potegli iz prometa.

— **Rukovanje.** Oni gardisti, koji su se 1897-ga leta rodili i na štelingi do 1916-ga juliuša 22 ga sposobni ostali za vojnika, augustuša 1-ga, koji su pak po 1916. juliuša 22-ga sposobni ostali, oni pak augustuša 10 ga moraju tam se javiti, kam jim cedula kaže. Kaj mora svaki sobom česti, to smo već višeput spsali, takodjer i to, da nišci nesme zamuditi, jerbo strogo ga budeju štrofali ili pak zandar ga budo unter tirali.

Javiti se treba vjtro ob osmi vuri.

— **Nikolajevics Miklós već je nē vodja.** Kak iz Szentpétervara pišeju, Nikolajevics nadherceg već je nē zapovednik onoga ruskoga šterega, koj vu Kaukazušu vojvje. Na mesto njegov je Indencis general došel, kojemo kancelariju Januškievics general vodi. Nikolajeviča čisto stiha su vūn zvrgli, ali kakti namestni kralj je još vu Kaukazušu ostal. Kak ruske novine pišeju, med carom i nadhercegom nekakva mržnja je nastala to se iz toga vidi, kad su ruski šteregi zavzeli Balbur varaša car je Indencis generala pohvalil, nadhercegu pak je nikaj nē pisal.

— **Bitke na ruskim frontu.** Rusi se već više tijednov moćiju, da prek Bukovine vu Magjarsku vdereju. Do vezda na granici navēk su je naši nazat zbili. Vu Bukovini najbolje proti Capul zvanomu bregu vdiraju, da odouud vu Kirhaba i vu Maramaroš varmegjiju dojdeju. Rusi su ovdje već dvaput probali napre dojtji, ali obedvaput su je kervavu nazat zbili.

Ravno tak su shodili svigdi na granici, gde su prek fronta steli vdrili. Pod Magura bregom na hiljadu ruskih mrtvih leži.

Pri Lobacevki i Berestecu takodjer dvaput su steli prek vdrili, ali strahovitno kervavo su je naše čete nazat zbile.

Od Stanislava na ishod poleg Tlumsca sad je mir. Grof Bothner generala magjarske i nemške čete zastavile su ruse pri Koropiec potoku. Vu Tlamacu i Orliniji nēga

rusov. Pri Delatinu prek Pruth vode su stisnuli ruse.

Na južnim frontu pri Tartarovi i Zabilenicu zereče bitke trajaju. Vu Stanislau dobro se čujeju štaki. Neje istina, da bi vno go begunca bilo došlo vu Stanislau, kak su to nekoje novine pisale. Samo židovi su pobjegli, poljodolavci, svećeniki i zemeljska gospoda su na mesti ostala, jerbo lepi žitek, koj još neje po žeti, nē su šteli ostaviti.

KAJ JE NOVOGA?

Gratulacija.

Ja na kraju podpisani
Pišem i študēram,
Najmre da Glavak Štefanu
Nad tēm gratulēram.

Makar sada prvi puta
Pgi tom je deluval,
Ali pamet, razum k tomu
Dobro je hasnuval.

Prem budući v soldačiji,
Nē se je rezlužil,
Nego jednu lēpu pēsmu
V Pilzenu je složil.

A ja pako med tem toga
Vu tom se radujem,
Kakti mlajšega od mene
Pēsnika poštujem.

Kajti i ja vre od zdavnja
Stari pēsnik jesem,
Prigovora v njegvi pēsmi
Nigdi našel nēsem.

Bar znam, da po moji smrti
Ostal bude nešto,
Ki ispuni prazno moje
Pēsnikovo mesto.

Kulko je on z krmarijom
Domaj posla imel,
Nēje mislil, kaj bi v tabor
Rukulaša imel.

Kajti v srcu meni ovo
Drago more biti,
Ako mene vu pēsnitvu
Ima što zmeniti.

Ali zato nē se vu tom
Nikaj on zbanuval,
Nego batrinvo iz doma
V Pilzen je putuval.

Nego itak nēje moći
To za stalno znati,
Komu bude na tom svētu
Na duže ostati.

Neg se štimal, da on bude
Domovinu čuval,
Kak vu štud prijeteljom
Vitezko vojuval.

Arpred stalnom smrtjom jesmo
Vsi skupa jednaki,
Ali stari, ali mladi
Vmrēti mora vsaki.

Ali kad je njemu došla
Ona zadnja vura,
Da z doma na svoje mesto
Ođiti se mora.

Morebit i Glavak Štefan
Na pogibelj pojde,
Nego Bog zna, ali, ali
Dimo nazaj dojde?

Svoju ženu i detiću
Bogu je izručil,
Takaj očlo gospodarstvo
Njoj je preporučil.

Nego Bog daj milostivni
Jezuš slačko ime,
Da pogibelj al nesreća
V taboru ga mine.

Poleg vsega toga zato
Pesnu skup je spravil,
Makar ženu i detiću
Domaj je ostavil.

Ah molimo dragog Boga
I Majku Mariju,
Da se kralji i cesari
Predi pomirju.

Vu toj njegvi pēsmi pako
Vse je naprej dano,
Strah i žalost i batrinost
I ufanje stalno.

Kaj nebudu v boju treba
Te regruti stari,
Osebujno purnodobni
Takvi obšitari.

I ja takaj prosim Boga
Moleći ponizno,
Glavak Štefan v domovinu,
Da nam dojde zdravo.

Alsó-Domboru.

Szelina Martin.

— Ruske čete vu Saloniki. Zadnje dane opet vekše ruske čete su došle vu Saloniku. Ove čete med srbe budeju rezlatali, da pokaže stēm car, da još se je nē spozabil svrhu srbov onda, kad sam car na četireju fronti se mora braniti. Ruske čete francuzke puške imaju, koje srbi budo morali platiti po boju. Samo to je pitanje ali budo imeli s čim.

— Deutschland ladja i putnike vozi. Vu amerinskih novinah na glas su dali, da Deutschland podvodom plivajuća ladja za dvē jezero dollarov i putnike zeme gori. Takodjer iz Amerike je došel glas, da nemci već trideset takvih ladjih imaju gotovih. Deutschland ladja v četrek rano se je pod vodu podurknula i ostavila je Ameriku. Predi jeden večer pri König kapitanu

je večerja bila, na kojoj je König kapitan obećal amerikancanom, da nazat bude došel.

— Rusi vu Csernovicu i Kimpolungo. Rusi vu Csernovicu Nikuli Istvana su za polgarmestra postavili. Iz Kimpolunga Merka cinovnika ženu su rusi vlovili i vu Siberiju odegнали, jerbo je nekakvoga križecu nosila, kojega je od čerlenoga kriza dobila. Teleaga i Diaconsviti inspektore takodjer vu Rusiju su odegнали. Vu Kimpolungo svi štacuni su zaprti. Kern zvanoga melina su kozaki vužgali.

Grof Keller generala su amputērali i dženu nogu su mo doli zeli.

Na okolici Kimpolunga kozaki orijaško drevje sančeju po žitku, da ga vuništiju. Narod plačuč gleda ovo beštijalno delo.

— Do zadnjega človeka, do zadnjega granata. Nemške novine pišeju, da antant je već stiha prepoznal, da Nemškoga orsaga nēje moći spotrli. Antanta novine pak pišeju, da skim duže bude boj trajal, stēm se bole obogati Japan i Amerika na veliko škodu čeli Europi. Svaki nemec prosi za pošten mir, ali koj samo jedno kaplo nemške krvi ima, on tak dugo bude zdržal, doklsm zadnji nemec doli opadne i doklam zadnjega granata vun sterliju na neprijatelj. Nemška se neda spotrli i vu ovim boju već nebude niti jeden neprijatelj na Nemško zemlju stal.

— Za badav se mučiju talijani. Vu Sugana dolini opet velike bitke su se započele. Neprijatelj opet orijaške čete tira vu ogenj. Naši hrabri viteži opet su kervavu zbili nazat talijansku navalu. Na Monte Zebio bregu došli su vu naše prve jarke, ali potlam su je naši honvēdi i baki vun zbili i čeli brēg je opet nam vu rukah.

Na Isonzo frontu opet veliko strēlanje se čuje. Talijani na ovim frontu počeli su tak zvane »suhe torpede« nucati, koje naši za-talijanske mačke zoveju.

Na ovim frontu talijani niti jeden koračaj su nē došli naprē.

— Odlučna šturma. Vu čelim svētim boju još niti jedenput nēje tak divja šturma na tak kratki liniji bila, kak englezka pri Somme vodi. Jedna jedina orijaška šturma je to bila vu koji je 210—230 jezer engleza letelo na nemce. Tak na gustoma su bili englezi, da na svaki meter pet vojnikov je došlo. Niti nēje moći premisliti, kakvo mercvarenje je bilo na nekojih mestah. Najmre pak od Hardecourta na jug gde su bajerski regimenti stali, koji su nē prošli za pardon, ali niti nē su dali. Čeli bregi su stali iz mrtvih, vu kojih su plezērani još dale vojuvali, još su jeden drugoga mercvarili. Nemci su se nazat potegli, ali kad su englezi hitro za jimi išli, opet se je strahovitna bitka za počela, vu koji jednoga englezkoga regimenta tak su vuništili, da je človek nē živ ostal. Strahoviten zgubiček su imali i englezki koleniki, koji su takodjer vu bitku se zmēšali.

— Jedenajst milijun granatov. Englezke novine pišeju, da englezi na zapadnim bojnomo polju juliša meseca prve dva tijeodne jedenajst milijun granatov su ponucali. Tuliko municije su ponucali, da su s offenzivom morali dostati, jerbo već nēmajju takvo moć, da bi navalu dale mogli tirati.

— Pet sto rusov proti dvajstipet magjarom. Jeden miškolski vojnik je s pisal sledečo historiju :

— Vu ovi ruski offenzivi pripetilo se,

da su rusi vu prve jarke došli, koje smo dobrovolno spraznili. Po noći jeden strazamešter i trideset honvēdov javilo se, da ruse vun zbijeju iz jarkov. Izbilja pretirali su ruse. Drugi dan svi ruski kanoni ove jarke su tak strēlali, da malo četu nēje bilo moći nazat potegnuti. Popoldan ob dvema vurami na šturmu su išli rusi prama mali magjarski četi. Najmenje dvē kompanije, tojest pet sto rusa je išlo na šturmu. Naše mašinspuške iz boka su strēlale ruse, takodjer i mala četa počela je strahoviten ogenj. Rusi su cureli, kak muhe, ali itak nē su se nazat obrnuli, jerbo odzaja pak su ruske mašinspuške bile nastavlene. Nazadnje itak su vu jarek vdri, gde je naših čez polovicu slavno smrt podneslo. Polovica vu veliki blati, meter gliboki vodi se je nazat vlekla i srečno je došla do naših glavnih dekuogov, gde su je s velikim veseljom čekali. Strazamešter, koj je vu nogu bil streljeni, zadnji je došel. Rusi najmenje sto petdeset mrtvih su imali prama našim petnajstim.

— 1300 talijanskih mrtvih. Dvajsti četrtoga juliša opet su talijani s velikom moćjom navalili se na naše od Val Sagune na poldan. Dvē vure je trajala bitka. Po bitki su naši jezero tristo talijanskih mrtvih na brojili. Talijan je opet zločestoga dana imel.

— Francuzi vu Macedoniji. Kambana zvane novine pišeju, kak divjo se sponašaju francuzi vu Macedoniji. Na granici sve občine su požgali i vno go naroda je živoga zgorelo vu strahovitnem ognju. Iz francuzkih kolenikov su takve čete složili, kojim je dužnost vumorjenih stanovnikov decu poklati. Više občinah stanovnike su beštijalno smercvarili, nekojim pak su vuha i nos odrezali. Stanovniki vu brege su vušli i nēma što bi žitka iz polja spravil, sve vuni spherui. Vu salonički okolici su antant corde svu marhu odegnale.

— Romania nēje dala rusom vaggone. Nekeje novine spisale su, da Romania zadnje vrēme više jezer vagonov je dala rusom vu Bukovinu. Sad romanski korman službeno protestira proti tomu, jerbo Romania niti jeden vagon nēje dala rusom.

TABORSKA POSTA. Za taborsku poštu gotovi kuverti sa napisom, takodjer i TABORSKE KARTE i škatulje vu kojih 350 grammov moći poslati, se dobiju kod Fischel Filöp (Strauss Sándor) knjižarici. Ciena: kuvert — 2 III. — taborska karta — 1 III. — škatulje 30 III.

Pēsem od regrutov 1872. leta.

Meseca aprila sedemnajstog dnēva,
Gda je vno ga mila velku žalost mela.

Ob devetog vuri banda zaigrala,
Ka nas je v kasarnaj milo počekala.

Ob dvanajstoj vuri prisega je bila,
Da se vno ga draga jako žalostila.

S Bogom deca draga! százados je rekel,
Morti nebu dugo ovaj tabor trpel.

Vun smo se genuli štiri smo vred stali,
Svaki svom poznancu ruke smo davali.

Vno ga majka s decom pri cugu su bili,
Kaj su si japeke gori sprevodili.

Tam pri cugu banda milo nam igrala,
Da se vno ga draga žalostno plakala.

Kad se je cug genul deca su kričala,
»Mama več mi namo jseka imala.«

Majka vu žalosti rečku ne govori,
Dragomu se Bogu za svog para moli.

Idi parek s Bogom, ali dimo dojdi,
Mena iz deticom v miru božjem najdi.

Sam se Bogu moli i majki Mariji,
Naj ti bu na pomoč v sakoj velkoj sili.

Mi smo se peljali štiri dni po cugu,
Na kojem smo meli jako velku tugu.

Peti den smo vu Ruskoj doli z cuga došli,
Hiže i kasarne se spodrite našli.

Tu smo si polnoči šatore napeli,
Gde smo si tu hudu nočkicu prespali.

Granati, šrapneli po zraku vučiju,
Ali dečki toga ništ se nebojiju.

Za svu domovinu makar i vumreći,
Za svetloga kralja pak krv prelejatai.

S ovimi rečima zaprem govorenje
Medjimurskim sinom daj Bog vek poštenje.

Na bojnom polju.

Simonics József
iz Bottornye.

Legujabb háborus térképek!

Bródy-féle EGYPTOM és a NILUS
KÖRNYÉKI ORSZÁGOK
HÁBORUS TÉRKÉPE.
KISÁZSIA és a BAGDADI
VASUT HÁBORUSTÉR-
KÉPE.
Ára 1.50 kor.

Bródy-féle

SZALONIKI és KÖR-
NYÉKÉNEK HÁBORUS
TÉRKÉPE.
Ára 1.- kor.

Kapható:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

Adózott
motor benzín
cséplési célra,
gépolaj és hengerolaj

kapható

GRANER TESTVÉREKNÉL
Csáktornyan.

611 1-3

Egy nyomdász
és egy
papírkereskedőtanuló
felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében, könyv-
nyomdájában Csáktornyan.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40.—
Rozs	Hz	32.—
Arpa	Ječmen	32.—
Zab	Zob	39.—
Kukorica uj	Kuruza suha	30.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah zuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	52.—
Lenmag	Len	70.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	35.—

Jó minőségű

fehér borok

kaphatók kisebb tételekben is a

Vörösi Uradalomnál
u. p. Felsőszemenye.

Bensin, henger- és gépolaj,
merv gépszir (tovotte zsir),
úgyszintén mentőszekrény
felszerelés a legjutányosabb ár-
ban szerezhető be a
DROGERIÁBAN
Nagykanizsa, Fő-út.

Bensina, mašin- i cilinder-
olje, tovotte mašča tulikaj-
še i Apothečki stvari se do-
biju u
DROGERIA
Nagykanizsa, Fő-út.

Három évjártu bor Tri godišnjo vino

10 hl.-es tételektől kezdve

eladó.

609 2-2

MURAI, Viziszentgyörgy
= Telefon Viziszentgyörgy 1. szám. =

od 10 hl. djele počemši je na

prodaju.

MURAI, Viziszentgyörgy
= Telefon broj: Viziszentgyörgy 1. =

pa rošca kerekedő előfizetőink cégét
e rovathan díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét
e rovathan díjmentesen
közöljük

Börkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya
Borbély és fodrász:
Mádasdi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya
**Mézeskalácsos és viasz-
gyertyaöntő:**
Tihanyi Mihály Damása
Butorraktár:
Horák Ödön (butor- és
koporsóraktár) Csáktornya
Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész
Csáktornya, városház épület
Divatáruház:
Liszt és Brodnayk Stridóvár
Fényképész:
Hj. Kovács István Csáktornya
Férfi szabó:
Ivácsics Ignác Csáktornya
Bodica Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén,
faszén, magyák és a
»Műtrágyát Értékesítő-
Szövetkezet« raktára Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschsohn Henrik Csáktornya
Deutsch Rezső Kiszabadka
Toplák György Drávasiklós
Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő:
Tersztenyák Bódog Csáktornya
Mészáros:
Antonovics József Csáktornya
Órás- és ékszerész:
Pollák Bernát Varazdin

Pék:
Petrics Viktor Csáktornya
Petrics Ágoston Csáktornya
Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya
**Uri- és nőidivat, játék- és
diszidmárú:**
Kelemen Béla Csáktornya
Vaskereskedés:
Bernyák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya
Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecsonnik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Buda József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér
galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusátz Alajos Csáktornya

Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bagola István vendéglője Csáktornya
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kiszabadka
Sójtóry János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv. Drávasásárhely
Kovács Mihály korcam. Drávasásárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klau-
zál-tér 13.
Kozjak Mihály Kiszabadka
Baumhack Rezső Szentilona
Reiner János Rácánizsa
vegyeskereskedés, Petáneci savanyuzis
közponi raktár és szállítási vállalat
Hódosi Vilmos déli vasúti Csáktornya
vendéglős
Spitzer Elek vegyeskeres. Pusztafa
és korcamáros
Vászonkereskedő:
Szivoncsik Antal Csáktornya